

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Évre 6 pengő, félévre 3 pengő
Égész szám ára 15 fillér
Égész évre 10 pengő

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS.
Főmunkatárs: DR. SZÁSZ FERENC.

Lapfelfeliratos: MINERVA R. T.
Megjelenik minden szombatban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám.

Magyar Vöröskereszt.

Henri Dunant nevű derek francia úr, akiben a kereszt intézmény megalapítóját tiszteljük, ezzel a szava bocsátotta aldásos útjára a Vöröskereszt moz-
gás. A háborút nem lehet eltörölni az emberek éle-
teiből, foglalkozni kell a háború borzal-
mával.

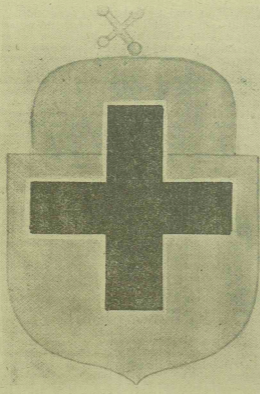
En az egyszerűen ne-
mondhatban világosan
an határozta a Vö-
reszt jelentősége. A
örök rossz az embe-
r életében. Ezzel az
élettel szembe kell
állni az örök jószág az
emberszeretet jelke-
ző Vöröskeresztet. Ke-
szert azért, mert a ke-
szert szeretet kézzel fog-
ható, mert érthető jele-
resztény lélek előtt.

Krisztus, a kereszt-
isten alapítóját
szentelt és a világ
ment, amikor az em-
ber bünelért véres ha-
nyozódott rajta. Vö-
redig azért, mert ez a
jele ezen a meghatáro-
zó hivatásfelelősen
a nemzetet har-
tonnak klómló piros
jele megfűrdőve, za-
jelkepezzéssel fi-
zeteti a nemzet lit-
vő, íthor dolgozó.
agzó és remény-
tialt azokra a kötele-
sége, mikkel a földünk
stünk biztonságáért
a katonáink iránt a
dejeán tartozunk.
ben 1864-ben nem-
egyezmény léte-
melynek főpontja,
a háboruban a bete-
sebesültek ápolása-
jelkező személyeket

77 éves és szinte valamennyi európai ország állado-
sította.

Megbecsülhetetlen és meg nem fizethető az az álda-
sos működés, amit a Vöröskereszt valamennyi országban
kifejt békében, háboruban
egyaránt; békében a pol-
gári élet területein, hábo-
ruban a harcsteren és a
harcotéren mögött. Hány
sebesült, beteg katona élet-
ment, meg a Vöröske-
reszt áldozatos gondosko-
dása; mekkora szeretettel,
utánjárással intézi ez az
intézmény a sebesült vagy
beteg katona ügyét, s te-
remti meg köztük és ott-
hon lévő szeretteik közt a
kapcsolatot, s mekkora ál-
dotosággal végzi felada-
tát sokszor a hivatalos ven-
tánóságai annak a gondo-
latnak a belső parancsára,
hogy: jót tenni másokkal,
segíteni a betegeknek. Szé-
pen fejezte ki ezt dr. Jelen
Gyula, a Magyar Vöröske-
reszt erdélyi főmegbízott-
ja adakozásra hívó elklé-
ben, amikor azt mondja:
„Adakozzunk az emberle-
ről tevékenység legneme-
sebb céljára és ne vegye
senki magára az érzékte-
lenség, keményszívűség ter-
hét, mert az igazlanság
lélki és testi sekedete
elő parancs számunkra.

A Magyar Nép olvasói is
bizonyára kivették részük-
ket abból a nemes álmo-
dásból, melyet ez az in-
tézmeny megkíván. A há-
ború, mely e napokban és
hetekben keresztelődött
is a világot megferőző bol-
sevizmus ellen, meg nem
lobadó lendülettel folyik a
remélt végső győzelem fe-
lé. S mivel erősebben tombol a háború, annál nagyobb és
jelentősebb feladat vár a Magyar Vöröskeresztre. Samikor
azt olvassuk — mert sajnos, nem egyszer olvassuk, — hogy
az ellenséges bombázók vöröskereszttel megjelölt körháza-
kat és körházajákat támadnak meg, mindig gondoljunk
arra, hogy az égi és földi igazság és a győzelem bizonyos-
sága nem lehet azok birtokában, akik a győzelem sebés-
sült és beteg barokokat apok körházak épímtésítéséért
akarják kiesikarni. (p.f.)

MAGYAR ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

Mit várhatunk a mosolygó őszitől?

A szálló-ílések között nemcsak a nyári tapasztalatok, hanem részben a munkaalkalmak teremtésére, részben a kulcsiparok foglalkoztatására, nem utolsósorban pedig a szállás-helyek szükségletének megszüntetésére irányuló törekvések hangsúlyozták ki. Erdélyben kevés a szálloda, gyöngye és nem kielégítő a „fizető-vendég” intézmény megteremtésére fordított munka; a eszelekvést pedig egyformán sürgösi az őszi üzleti vendégforgalom, másképp pedig a téli Erdély vendégforgalmának tapasztalatok alapján megkívánt további szervezése. A közvélemény örömmel értesült róla, hogy egyrészt a kereskedelmi és közlekedésszolgálatok miniszterium Csikszentimán és Máramarosigeten 50-50 személyes, teljesen korszerű, minden igényt kielégítő szállodákat épített, ezenfelül Kolozsvárott és Székelyudvarhelyen diákturista-szállókát létesített. Ezekon túlmenően az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal az OTI és a Mabi építőknek ugyancsak modern szállodákat a Gyilkostói és a Harzitatúrdói üdülőtélepek, Sepsiszentgyörgyön, Marosfőn. Remélhető, hogy mire a téli sportok hűveinek időszeke bekövetkezik, az erdélyi új, fűtött szállók körül felvirágzik a si-sport, a szánkó és a téli vadászatok kedvelőinek eleven, nemzetgazdasági szempontból fontos, sokszáz embernek kenyereket adó, mozgalmos élete.

A si-sport egyébként is figyelemreméltó lehetőségeket kínál az erdélyi kikaparok számára. Egy pár sítálpert a szorgalmas kikaparos ma 60-70 pengőt megkap, félnap munkáért. Ez a tény adta a gondolatot, hogy az erdélyi híres-neves furó-faragó székelyek között szaktanfolyamok útján honosítsák meg a siipart. Miután éppen az Erdélyrezi Gazdasági Tanács állapította meg, hogy erre az egyre népszerűbbé váló sport-eszközre úgy az ifjúságra, mint a sport hűveinek egyformán fokozott mértékben van szüksége, kézenfekvő annak lehetősége, hogy a si-gyártás házilag könnyen megvalósítható formájában minél számosabb székely és erdélyi szárványi öntékek háziiparosembert bevassanak. Fa, hála Istennek, van éppen elég Erdélyországban és egy kis szén is akad, ami a sítálpak hajlítását és edzési eljárásához szükséges: ipari szakemberek kiküldésével, a kész si-gyártmányok értékesítéséről pedig gondoskodnak majd az erdélyi magyar szövetkezetek. Könnyen lehetséges, hogy Erdély háziiparosai, igen rövid idő leforgása multán nemcsak a fokozott hazai belföldi szükségletet, hanem a németországi szükségletet is elláthatják, honnan máris komoly érdekeltés tapasztalható.

Erdély iparosítása egyébként is komoly szükségletként jelentkezik a visszatért területek felélenkülő gazdasági közelében. Az Erdélyi Ipari Munkaszervező Intézet, működésének rövid két hónapja alatt máris hét és félmillió pengőt helyezett ki az erdélyi iparüzemek, energia-források talpraállítására, vagy teljes új létesítése érdekében. A gyergyói és a tuzsádi új elektromos energia-központok máris elkészültek és új, nagy jelentőségű torv bontakozik ki a dezvidai limit-törv kiaknázásra érdekében, melyre alapozva Máramaros, Szatmár, Szilágy és Bihar megyék áramszükségletét fedeznék. A székelység lakta megyékben a mezőgazdasági jellegű ipar-

vállalatok iránt nyilatkozik meg fokozott érdeklődés. Háromszék gazdasági-adminisztrációs nyorsekurek épít, repálesztésének értékesítésére, Csillommonban elkészült a burgonyakeményítő-gyár, mezőgazdasági szeszyár üzembehelyezésére csak kiliatás nyílt, tekintettel a burgonyatermelés értékesítésére. Az erdélyi cellulozo-gyár pelerelkészítése befejezéséhez közeledik és az iparos növények termesztésének kitünő eredményes kecseszítési lehetőségei főleg az udvarhelyi, az eszéki és a eszéki len- és kender-termelő részben új jövedelemforrásokat a fűfűllendő len-fűfűtőlők útján. A szárvány-vidékek iparosításában nosen komoly nemzeti feladat, mert egyfelől iparvállalatok kenvehez juttathatják a székely lakosságát, másfelől módot kínálhatnak a székelyek ipari munkás népfőleségének elhelyezésére éppen azokon a területeken, ahol az élelmezésgyarság elnemzetlenítésének állatomos munkáit tizedekkel ezeltől megkezdték. Az „elnemzetlenített” területein egyébként a kolozsvári egyifjúság és az Erdélyi Magyar Közmművelésés-sült falukutató osztagai igen szép munkát fele, amit éppen a szárványmagyarság létszámvétele érdekében folytatnak a nyilván, s megkész terekpepekkel, statisztikai adatokkal felfelkeze indulhat meg a nemzetépítő munka az hivatalot testülettel részéről.

A huszmillios magyarság egysége néptnek megteremtése érdekében indította meg a mány az erdélyi résznek gyermekfűddessal tihető kiházási kölcsönakcióját is, amit a 1. részú Gazdasági Tanács ismétleten ajánlott az kesek figyelmébe. Az Egészésgpolitikai Szervezési (EPOL) kapott megbízást készsz ceteben ként 400-400 pengés kamatmentes kiházási kölcsön folyósítására és az EPOL máris érinté lépett az erdélyi megyék alsipáni hivatalaival, melyek a kölcsönakciót a fogják bonyolítani. Október hó 15.-éig lehet a pályázatokkat benyújtani illetékes alsipáni hivatalokhoz és pályázhat den olyan erdélyi illetőségű jegyespár, amely kényt megélhetéséről, gyermekeinek felnveléséről és testben egészségesen gondoskodni a jegyespárok közösen kell aláírják a bélyegnyelvényt, amelyben részletesen kell leírják étenétniket, család körülményeiket és jövőt illetveket, továbbá csatlótni kell születési anyakönyvi kivonatukat, mindkettejük orvosi bizonyítványát, hatósági orvostól, hogy testben, léleken és egységek, illetőségi, vagyonlansági és megbízhatatlansági bizonyítványait. A kormány az „Erdélyi” alapjából és támogatásból egyelőre 80.000 pengét fordít a székely- és szárvány-vidékek kiházási kölcsönakciójának lebonyolítására, mert reméli, a gyermekkel förszethető, teljesen kamattólmentes kölcsön nemcsak a 35 évnel nem korosabb jegyespárok családalapítását teszi lehetővé, hanem a hogy egészséges ifjú nemzedékek élelmezésére, egy lépéssel újra közelebb jutunk a Dunamégyében megszokott nagy feladatunk megvalósításához szükséges, erős magyar nemzet gyarapodásához.

A szarvasmarhatenyésztés állami feljavítása

Az állam a tehetséges gyermekekéért.

A nép a nemzet forrása. Amiképen a középosztály nemzeti közműveltség gerince, a nép a nemzeti erők érthetetlen forrása. Az istenek egész garmadáját benépesített ókori görög vallásban volt egy erős nő, féltetlenül tisztelt hős, akit a küzdelemben voluhányszor földre topertek, onnan mindig erősödve kelt föl, mert a föld istennőjétől újabb újabb erőt nyert a küzdelemre. Ez a szép görög da talánság alkalmazható arra a viszonyra, hogy a nemzet és népe között fennáll. Voluhányszor nemzet elfárad, meggyöngül, erejét éri csökkenni, ehhez tér új erőt meríteni mert a népben vannak nemzeti megújulási örök tárnai.

Nagyon meggyötörte jelenség, ha minél többet tudunk beszélni arról, hogy a falvakban, országgyűlési közoktatás hiánya miatt sok-sok tehetség kallódik. Ezt elsősorban az államkormányzatnak kell megjavítania. Meg is hallja. Most jelent meg a közoktatási miniszter egy rendelete, mely lehetővé akarja tenni, hogy a szegény, tehetséges falusi gyermekek elhassanak a középiskolákba.

A rendelet szerint a felkavalsra érdemes szegény iskolák erre a célra megtörtént képesség-megállapítás vizsgálatokon válogatják ki, akik aztán részben ösztöndíjakban, részint családjuktól elhelyezve, végzettségüket teljes tanulmányokkal. Ezek a költségeket a Horváth Miklós nevű viselő ösztöndíj alap hordozza mindaddig, amíg a támogatott a maga lábán meg tud állni, s a nemzet köz-

életben elhelyezkedve, beváltja a hozzáfűzött reményeket. Erdélyben egyelőre a beszercei áll. gimnázium internátusában nyernék az ilyen kiválóított tanulók elhelyezését.

Az ilyen akció nemcsak egy helyes, hanem szükséges kormánypolitikának a gyakorlati megvalósítása s az erre fordított költség a köz javára sokszorosan meghozza a maga gyümölcsét. A terv szépsége akkor bomlik ki valójában, ha tudjuk, hogy évente 250 tehetséges szegény falusi gyermek iskoláztatása van előirányozva, ami nyolc év alatt 2000 tehetséges középiskolás tanuló jelent.

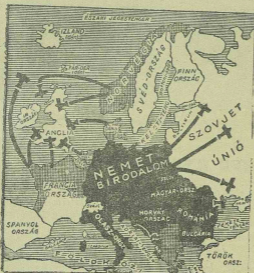
Nem kevésbé nagyjelentőségű akció a nyolcosztályos elemi népiskola megvalósítása. A most megindult iskolai évben az ország 8885 elemi népiskolája közül 5240 iskolában építik ki az új felsőbb elemi osztályokat, melyek az eddiginél is erőteljesebben fogják a nemzetnevelés nagy célját szolgálni. Így lehet az ókori szép görög legendát az újkor modern élet költetésébe beillítani és gyakorlatilag hasznosítani a nemzet közműveltségének hasznára. A nemzet nagy férfiai az esetek túlnyomó nagy százalékában a nép gyermekeiből tüntek fel. És minél műveltebb egy nemzet, s minél nagyobb igényei vannak a haladásra, annál gyakoribban, sőt állandóbban bele kell nyulnia a nemzeti ősforrásba, a népbe, hogy mint a görög Ateus, felfrissülve, megerősödve álljon szembe az új idők új feladataival.

(—dr.)

Széchenyi István
mondja:

A magyarnak vezérének alatti volta: születése. Szent István, Szent László ideje: gyermekkor. I-ső Lajos s Mátyás alatti: serdülő ideje. Mária Terézia alatti: fiatalága. Mi vagyunk férfial. A jövőendő lesz emberi-kora.

A „Magyar Nép” külpolitikai szemléje

Hogy is állunk? Erre a kérdésre egyszerűen és világosan a német birodalmi sajtófőnök bejelentésével lehet felelni: „A Timosenko-hadsereg szétzúzásával a szovjet katonailag elintéztnek tekinthető.” Ma még nem tekinthető át teljes nagyságában az az őrfási megsemmisítő hadművelet, melyet a német haderő kollé előkészítés után a Szmolenszk és a Moszkva közti őrfási térségben kezdett az ott felállított mintegy 60–70 hadosztály szovjetsereg ellen. Lehet, hogy mire ezek a serek megjelennek, már sokkal világosabb képet fogunk látni a bolsevista Oroszországnak adott halálos katonai döfésről. Ma még csak annyit tudunk — de ezt tudjuk, mert a német hadjelentések megbízhatóságában két év alatt egyetlen esetben sem csalódtunk — hogy a harmadik „nagy” szovjet marssal, Timosenko is hurokra került és ott vergődik a német acélgyűrű halálos szorításában. És sohasem időszerűbb mint ma, hogy tájékozódjunk: hogyan áll a tengelyhatalom a szovjetháború negyedik hónapjában az európai kontinensen. A mellékelt térképen feketével jelzett területek a tengelyhatalmak és a vele szövetséges országok területeit jelzik. A kockásan jelzett területek a németek által megszállott területek. A fehérén hagyott területek (Franciaország meg nem szállított része, Svájc és Spanyolország, Anglia kivételével) nem viselnek még háborút. A nyilak azt az irányt mutatják, merre a német légierő tevékenykedik. Így állunk ma. Kívül és belül erősen, szálárdan és megingathatatlanul. Ilyen körülmények közt bizonyára a szerénytelenség vádjá nélkül tette meg a

német sajtóiroda főnöke, hogy a szovjet katonailag elintéztnek tekinthető.

Német-török egyezmény. A külpolitika legnagyobb jelentőségű eseménye az a gazdasági egyezmény, melyet a német birodalom Törökországgal kötött, melyet a napokban alá is írtak. Eszerint 200 millió márká értékű nyersanyag cserél gazdát a két ország között. Németország acél- és vasipari termékeiért hadianyagot (1) szállít Törökországnak, ez a nyersanyagokat és élelmiszereket Németországnak szerződés természetű szerződésének köszönhetően, hogy a törökországi króm-érc szállítása Anglia számára megszűnt, mert Törökország ezt is szállítja a német birodalomnak. De talán mindezeknél fontosabb, ami a gazdasági egyezmény mögött van. Az a kapcsolat, amely külpolitikailag is egybeköti a két országot, amely jól tudjuk, hogy az ilyen gazdasági szerződéseknél kötetlen mostanában katonai szempontok tétele nélkül. Németország hatalmas katonai színterétlen ereje és Törökországnak az adott helyzetben és fontos szerepe a szovjet és Anglia közötti közvetett szomszédságában, most már bizonyára leg kijelölték Törökország számára az irányt, amely tájékozódnia kell. Körülbelül bizonyosra vehető, a közeljövő újabb küzdelmeiben Törökország a szovjet és nem Anglia oldalán fog megnyitni.

Mit szól chez Anglia? Az amerikai lapok tudósításai a mesterséges kendőzés ellenére is jellemzően festenek arról a megdöbbenésről, mely az angol közvéleményt elfogta a döntő német győzelem láttára. Az angol rádió természetesen még nem nyugtázta fel sorozatos hazudozásával, a szovjet Pribludnyij hivatalos kormánylap kieséyben említi ugyan a német seregek „érték el némi sikereket”, — mind a ketten tudják, hogy ami a keleti fronton történik, az végzetes rájuk nézve. Anglia érezheti magát abban a kellemes helyzetben, hogy nyugtathat, amíg keleten veres a szövetségcsé, a német repülőgépek nem felekednek meg se Londonról, sem a többi angol ipari városokról és szorgalmasan dobják le bombáikat a jól megfigyelt célpontok pusztítják tuatájával az angol repülőgépeket. A két hét alatt 35 angol repülőgép pusztult el 3 német veszteséggel szemben. S ha figyelembe vesszük, hogy a szovjet katonai összeomlásával felszabaduló hatalmas német haderő az Angliával való leszámolást szíti elő, akkor minden angol titkos remegéssel és félelemmel arra vár, annak történelmi kihatásai lesznek.

naszok az angol propaganda-területen ellen. A brit újság-egyesületek, Londonban most arótt évi rendes közgyűlésén, on heves és éles kifakadások ottak el az Információs minisz-teria ellen. A jelenlevők egybe-ő véleménye szerint a Duff rövészása után új vezetés alá inisztérium a legkésebb mér-ín sem felel meg feladatának. Angol sajtó gyakorlatilag egyálta- meg új információkhoz és tel-gei a sötétségben topogatózik. Az ezért nincs is a sajtó ma ab-lyezhelyben, hogy az angol nép-tembenl kötelességének eleget

űve esata jelentősége. A Kiev-etre lezajlott csata jelentőségét a „Petit Parisien” — nem is kellőképpen méltatja. Az öt lista hadsereg elvezetése olyan s, amelyet a szovjet katonai ha-soha sem fog kibevérni. Ha a thadak éppen olyan lendüle-tek volna előre nyugati irány-nt amilyen lendülettel a német ok kelet felé nyomultak — madridi „Informaciones” — a vörös hullám már Toulouseig volna, s ezzel ismét itt állana olország kapujában.

gyezverkezés gazdasági zavarok-nyegeti Amerikát. Az amerikai esszus előtt egy vizsgálat kap- Van Wagoner, Michigan állam ányzója kifejtette, hogy ha a ifogyasztás kielégítésére szolpa-ri termelés elől további nyers-akat vannak el, az Egyesült Ál-ok gazdasági élete három hóna-egelől a kaotikus zűrzavar álla-ka kerül. Bár az autógyárak hadiipari megrendeléseket kap-ánuárra magában Michigan Ál-án 100.000 munkás válik munk-küllyé. Wagoner ezzel kapso-á rúmutatót arra, hogy a kis-üzépüzemeknél és egész iparvidé-ka, ahol a hadiipari megrendél-és csak néhány mamutkonzern-é meg, egyébként is nagy munka-üliség mutatkozik. Számolni kell rába azzal is, hogy egyes helye-és az odavándorlók ezrei a laká-nyokat kibírbatatlanná fogják a szociális berendezések egy-

idejű erős megterhelésével, míg Köz- és Nyugat-Amerikában egész városok fognak elnéptelenedni.

Az angol lapok támadják Churchillt. Az angol sajtó kíméletlenül megmondja véleményét a Churchill kormányának és azzal vádolja, hogy semmit sem tett a súlyos helyzet enyhítésére. A Daily Herald szerint Churchill részéről egyenesen ostoba- ság volt legutóbbi beszédében nagy hangon azt ígérni az angol népnek, hogy „karácsony estére bőséges vacsorája” lesz, mert az angol kormányoknak már akkor tudnia kellett a helyzet rosszabbra fordulásáról. Egy svéd lap tudósítója szerint a munká- ság és kommunista szervezetei Churchillnek üzenetnek, kezdjen el ha- ladékitalanul valamit a Szovjetunió érdekében és kíséreljen meg partra- szállást Európában. Több szindiká- tus küldöttsége is felkereste Churchillt és követelte, hogy engedjék a miniszterelnök elé — ezt a követ- lésüket azonban nem teljesítették.

Minden zsidó vállalatot és ingat- lant államosítanak Horvátországban. A horvát állam vezetője rendelkezé- megbizta a gazdasági élet védelmére szervezett állami igazgatóságot az- zal, hogy minden zsidó vállalatot, valamint minden zsidó ingatlant áll- mosítsion, hogy adott esetben ezek- et a javakat horvát magánkézbe lehessen juttatni. A kártalanítást az igazgatóság saját hatáskörében áll- pítja meg.

A szovjet kormány új székhelye. A német győzelmeknek a moszkvai helyzetre gyakorolt hatásáról Sang- háji szovjet körökbe érkezett hírek arról tudnak, hogy teljes iramban folyik valamennyi párt- és kormány- hivatal, a legfelsőbb katonai hatósá- gok és az összes nagykövetségek és követségek elköltöztetése Moszkvá- ból. A polgári lakosság azonban pá- ranost kapott, hogy a fővárosban maradjon és előkészítse a végső el- lenállást. Sanghái szovjet körökben azt hiszik, hogy Steinhardtnek, az Egyesült Államok nagykövetének el- utazása megindította a diplomáciai- testület elköltözését és Steinhardt nem is ér vissza Moszkvába, hanem az ügyvívőre bízta a nagykövetség- vezetését. A kormány új székhelyét illetően a Szovjetunióból nemrég

Sanghájba érkezett szovjet személyi- ségek úgy tudják, hogy Sztalin az angol és amerikai diplomaták és ka- tonai szakértők unszolására végleg Sztalingrádot jelölte ki a kormány, a párt és a katonaság új székhelyéül.

Zsidó hadsereg. A jeruzsálemi zsidósajtó írja, hogy október 8—12-ig a zsidó lakosság körében egész Pa- lesztina területén sorozó napokat tartanak. A nagy sajtóreklámmal megtartandó sorozási kampány célja, hogy a brit hadseregben szolgáló zsidó csapatok létszámát tízezerre emeljék.

A német repülők újfajta bombái. Az arcvonalról érkezett értesülések szerint a német repülők a pétervári katonai célpontok ellen intézett leg- utóbbi támadásuk során újfajta, rendkívül nagy űrméretű bombákat dobtak le. A bombázásnak borzalmas hatása volt.

Az amerikai kereskedelmi hajók felfegyverzése. Roosevelt elnök a kongresszushoz intéztel üzenetében a semlegességi törvény módosítását követelte olyértelenben, hogy meg- engedjék amerikai kereskedelmi ha- jóknak felfegyverzését. E követelése erősen vitázó indokolásában Roose- velt azt állítja, hogy Németország a világ ellenőrzésére törekszik és hogy Hitler „kihívást” jelent Ame- rika felé. Amerika nem akarja meg- engedni, — mondja az elnök, — hogy Hitler írja elő számára, mely vizeken hajózhhatnak amerikai hajók, Amerika nem engedheti meg, hogy „jogainak védelmét” a semlegességi törvény egyes részei semmivé, vagy erőtlenné tegyék. Amerika fenntar- tani szándékszik biztonságát, integritá- sát, valamint becsületét. Roosevelt további fejtegetéseiben kijelenti, hogy a semlegességi törvénynek ál- tala javasolt módosításai nem kíván- nak hadüzenetet, mint ahogy az Ang- lia megsegítéséről szóló törvényről sem volt erről szó. Közvetlenül Roo- seveltnak a kongresszushoz intézett üzenete után a szenátus és a képvis- selőház külügyi bizottságainak elnö- kéi törvényjavaslatokat nyújtottak be, amelyek értelmében az elnököt a háború tartamára felhatalmazzák, hogy kereskedelmi hajókat felfegy- veretessen, vagy felfegyverzésüket megengedje

ABLAK

Az Egyesült Államok elnöke levelet írt a jelenleg kacsalában forgo szovjetunió nagyszorult elnökének, és így szólította: „Kedves barátom, Sztalin!” és így fejezte be: „baráti üdvözléssel kész hívé”. Nem lehet vitatkozni afelől, hogy ki kit választ barátjának. Gusztus dolga. Ha Roosevelt elnök urnak ilyen finnyás a gusztusa, ez ellen mi nem tehetünk. Ez elég nevetésre ingerelő dolgot, de van a leveleben még egyrés is. Az van, hogy az elnök el se tudja mondani, milyen mély hatást keltenek bennük — már mint Amerika népében — a hátor szovjet-hadseregek teljesítményei. Mi az ördög?! Nem értjük. A szovjet-hadseregek napról-napra nagyobbakat nyögnek a németek halálos csapásai alatt. Talán, ha jól értjük, ezek a levelek mely hatást az elnök úrnak. Nem lehet, hogy azok a szovjet-teljesítmények, melyek a szovjet-erőkhöz képest meredek a német állások előtt. Ezek tényleg „halálos” teljesítmények, különben pedig az lesz az igazán nevetésges, ha kiéni, hogy ez a levél is az angol hazudozások mélyében született meg.

Az olasz belső kölcsön sikere. Mint az olasz kormány hivatalos pénzügyi lapja közli, a legújabb olasz belső kölcsön kibocsátása után öt napon belül máris 9.9 milliárd lira kincstárjegy kelt el, míg az 1941 februárjában történt kibocsátás alkalmával öt nap alatt csupán 8.8 milliárd lira értékű kincstárjegy talált vevőre. A lombard tartományok takarékpénztári szervezete, a legnagyobb ilyenemű olasz vállalat, egymaga 300 millió lírát jegyzett.

A Szovjet háromnap repülőgépvésztesége. Német katonai körökben közlik: A német légi fegyverem a legutóbbi három napon legyilkarcokban, léghárhító ágyúkkal és a földön 216 szovjet repülőgépet pusztított el.

Az egyre fokozódó német légi fölény. Az angol légi haderő 1941. szeptember havában tizenhatszor repült be birodalmi terület fölé és ez alkalmakkor 77 repülőgépet vesztett a német éjjeli vadászok és a léghárhító tüzérség tevékenysége következtében. Különös megvilágításban kerül az angolok megcsappant tevékenysége és a veszteségek nagysága, ha összehasonlítjuk az egy év előtti berepülésekkel és veszteségekkel. 1940. szeptemberében az angolok huszonhét-szer repültek be a Birodalomba és ekközben 55 repülőgépet vesztettek,

tehát aránylag jelentékenyen kevesebbet. A német éjjeli vadászok és a német léghárhító tüzérség most állandóan fokozták fölényüket az angol légi fegyveremmel szemben.

Roosevelt levele Sztalinhoz. A New York Herald Tribune éppen úgy, mint a New York Times csodálkozásait és aggodalmát fejezi ki, amiatt, hogy Németország idő előtt birtokába juthatott annak a levelenek, amelyet Roosevelt Sztalinhoz intézett. Mindkét lap elismeri, hogy a német közlés megfelel a levél tartalmának. A New York Times washingtoni tudósítója megállapítja, hogy Roosevelt Harriamannak személyesen adta át levelét. A New York Herald Tribune washingtoni tudósítója szerint amerikai kormányköröket aggodalommal lepte meg, hogy Németország a levél birtokába juthatott, minthogy azt az iratot csak Roosevelt, Sztalin és legközelebbi tanácsadók ismerték.

Államcsiny Panamában. Egy amerikai hírszolgálati iroda jelenti Panamából, hogy ott államcsiny történt. Arnulfo Arias elnök elmenekült és utóda már le is tette az esküt. Az államcsiny, hír szerint, erőszak alkalmazása nélkül vérontástól mentesen folyt le. Ugyanez a forrás jelenti, hogy a Panama-csatorna övezetében tartózkodó amerikai csapatoknak megtiltották, hogy Panama területére lépjenek.

Timosenko a harmadik bolsevik tábornagy, akinek szergei most roppannak össze a német ezredes alatt. Budaként már stóliért vígste. Forradlom Leninvárosát van kizsároltában, míg szemelőre ró is ráerült a sz. Timosenko most teszi a vizsgát a Dvanc-ménece hajóiban. Nem látogató, hogy erősen megbukik, 8 ha megbukik, akkor el is szegett. Fájólag emlékeztető.

Németország tartalékai. A New York Times szerint Morisson amerikai miniszter Amerikához intézett beszédében kijelentette, hogy a rövidesen eléri termelőképesességet esücsopontját. Minden hónapban győz a veszély, hogy-további hűvösök nensik is belekeverednek a tartalékba. Németország tartalékai növekednek és a szövetségi erőforrások melesé nem érte utol a németé nyét. Ehhez szükség van arra, hogy az amerikai hadiipar nagy terményeket mutasson fel.

A zsidók kitelepítése Pozsonból. Pozsonyból jelentik: Legutóbbi jelentés jelent meg, amelynek értelmében minden zsidónak el kell halnia a szlovák fővárost és a kijelölt területekbe kell költöznie. Az újabb hírek delkezesek értelmében ennek a költözésnek folyó év végéig kell történnie. Arra számítanak, hogy a zsidók a rendelkezéssel a Pozsonból lakó mintegy tizenegyszer zsidó lét sikerül eltávolítani. Azok a zsidók, akik a rendelkezés értelmében továbbra is a városban maradnak, erről külön értesítést kapnak.

Újabb ejtőernyősök Bulgáriában. Az olasz lapok szófiai jelentése szerint az október 7-re virradó éjszaka a szovjetlegiók ismét megsérték Bulgária semlegességét és a török bolgár határ közelében fekvő Zagora környékén újabb ejtőernyősököt dobtak földre. A szovjet-ejtőernyősök a bolgár határ reg egyenruháját viselték. A bolgár katonaság és a földre szállott szovjet-ejtőernyősök közötti harc lámadt, amelynek során szovjet-ejtőernyős merénylő és bolgár katona életét vesztette. Emellett bolgár részről egy súlyos sérülés történt. Néhány merénylő sikertelenül elmenekült, ezeket a lövéses üldözi.

Tizenkét kivégzés Prágában. Brinnben. A prágai és a brünni bíróságok gazdasági embereket és a birodalmi terület fölé és ez alkalmakkor 77 repülőgépet vesztett a német éjjeli vadászok és a léghárhító tüzérség tevékenysége következtében. Különös megvilágításban kerül az angolok megcsappant tevékenysége és a veszteségek nagysága, ha összehasonlítjuk az egy év előtti berepülésekkel és veszteségekkel. 1940. szeptemberében az angolok huszonhét-szer repültek be a Birodalomba és ekközben 55 repülőgépet vesztettek,

HIREK

**ISZEMLELTETŐ ADAT A PAP-
URÁHOZ.** A Magyar Nép egyik
számában néhány adatot közöl-
t a magyar és a román papok fizet-
ésamegelye közti fennálló külön-
bség. Ezeket az adatokat az alábbi
képekkel bővítjük ki. A sarnasági
plébános (nős, gyermektelen) 4 kor-
lát, 26 hold földet kap és 177 P.
adót. A somlógyőgytelegi gör.
plébános 5 korpótleket, 48 hold
földet és 263 P. kongrátú elvez. A szil-
vési gör. kat. lelkész: 1 korpó-
tleket, 48 hold földdel 243 P. kon-
grátú mocsolyai ref. lelkész (feleség,
gyermek) 1 korpótlekkel, 6 hold
földet kap 102.70 P. kongrátú. Ismé-
ltetéseivel kérdezzük: nincs it-
t még ténedés...?

beleptek a fajvédelmi törvény
alkalmazásába. A Budapesti Közlöny-
megjelent rendelet szerint októ-
ber 10-én teljes egészükben
alkalmazták a fajvédelmi törvény
alkalmazását. Ezek a házasság előtti
orvosi vizsgálaton kívül a ház-
assági kölesönre is vonatkoznak.
A házasság léptet az 1911. évi XV. tör-
vényekkel a szombatosok jogi
állását szabályozó 16. §-a. Esze-
közben nem zsidó származású és va-
lagy keresztény hitfelekezethez
tartozó volt szombatos vagy ivadéka
vagy zsidókkal esik egy tekintet
be. Az 1911. évi I. M. sz. rende-
let szerint a szombatosok nem zsidó
származású igazolására az igaz-
gatási minisztérium kérhetnek tanu-
ságot és a tanusítvány aztán
hatáskörükben őket bármilyen hatásköri el-
járás során minden további igazolás

szükség nélkül és künök testvéri talál-
kozására. A künzentmiklósi járás
szentagón küldöttsége érkezett
a megye udvarhelymegyei testvérvör-
sök fogadóit falu meglátogatására.
A küldöttség felkereste Árválfalu,
Kálfalu, Kénos, Homoródvásár-
sági, Oklánd, Homoródújfalun, Var-
sói és Olasztelek testvérvörösöket.
A felkérés fogadtatásában diszkapu-
los lovashandáriummal, meleg ven-
yerezzel fogadták őket. Az ün-
nepélyek során kölesbösen bemu-
nyasztották a székely- és a kiskántánc-

kat. A künzentmiklósiak negyven-
egyen érkeztek a Székelyföldre és
egyvenhároman mentek haza. Ma-
gukkal vitték Kénosból és Vargyas-
ból egy-egy székely fiúcskát, akiket
saját költségükön nyolc éven át ta-
lánytatni fognak a künzentmiklósi
református főgimnáziumban. A látoga-
lás során hirdették ki a dunavecsei
járás 2000 pengős tanulmányi ös-
töndíjének odaítélését is: a duna-
vecsei járás nyolc testvérvörös-
közé hat sokgyermekes székely szülő
gyermekének juttatott 2000 pengős
tanulmányi támogatást.

Egy kiváló zenetudós halála.
Zsuzsanna Rezső, neves orgonamű-
vész, kitünő karnagy, a kolozsvári
Zenekonzervatórium igazgatója és hó
7-én tragikus váratlansággal elhunyt.
Az 57 éves munkabíró, rendkívül te-
lekesen igazgatót, aki feleségét és há-
rom kis gyermeket hagyott árva
magya után, f. hó 9-én délután temet-
ték el, örösi részvét mellett.

**Hősök emlékműve és országzászló
Csikoközismán.** Kozmák községnek,
ennek a sok történelmi hagyomány-
nyal rendelkező alsóki falunak hár-
mas ünnepe volt szeptember hó
28-án, vasárnap. A község ekkor ün-
nepelte védőszentjeinek, Szent Kozma
és Demjénnek búcsús ünnepét, a
falu népe pedig országzászlót avatott
és ezzel kapcsolatosan áldották meg
a község világháborús hőseinek em-
lékművét. Az ünnepségen résztvett
dr. László Dezső főispán, dr. Ábra-
hám József alispán, dr. Pál Gábor
országgyűlési képviselő, dr. Csipák
Lajos kanonok, szeminariumi igaz-
gató, valamint számosan a községből
elszármazottak közül, élükön dr.
Boga Alajos prelátus-kanonok, stá-
tusi előadóval, Boga István csikszent-
domokosi plébánossal, dr. Boga La-
jos egy. magántanárral, dr. Lőrincz
Erőd egyetemi adjunkussal. Részt
vett az ünnepségen a kerületi pap-
ság és a szomszédos falvak ezreke-
menő közönsége. Az ünnepség szent-
misével kezdődött, melyet dr. Boga
Alajos mondott fényes papú segédle-
tel. Az ünnepi szent beszédet Boga
István csikszentdomokosi plébános
mondotta. Szentmise után a papság
kivonult a hősi emlékműhöz és or-
szágzászló rudhoz és megkezdődött
az ünnepély, melyet az ifjúsági ének-

VAKABLAK

Eckhardt Tibor a részvélen
felelősbe merült genfi alapítvány-
ségi ülésre, mikor Juszaszlav és a
rossztemű "kísantantú" Sándor
szerb király megölése miatt
meg akarta semmisíteni orszá-
gunkat, mint a nemzet képviselő-
je, sikeresen megvédte a nemzet
érdekeit. Meg is kapta érte
jutalmát, mert magas méltóságra
emelték és megbecsülték. A di-
csőség azonban a fejébe szállt
ennek az urnak. Kivitorlázott
Amerikába, összelátott a sötét-
multú Károlyi Mihály és hason-
szórú társai bandájával és mint
egy megöröszölt zsidó emigráns,
— hátha támadta azt az országot,
mely neki nevet, tekintélyt és
pajzost adott. A felelős kormány
erre váratlanul gyors és
esetlenség nélkül adott; megfosz-
totta őt és néhány társát magyar
állampolgárságtól. Ez annyit je-
lent, hogy a nemzet hivatalosan
kivetette magából ezeket a gyász-
magyorkokat, akik a nemzet és a
fegyvérszobájában gróbban haraptak
belé. Eckhardt úr többé át nem
léphetett volt hazájának küszöbét.
De mit bánja ő. Lesz hívó elmen-
nie, ha megújnia Amerikában El-
sétél Londonba. Ott valamennyi
trónvesztett királyt és politikai
kalandort szívesen látnak.

karnak Kelemen Béla kántor-tanító
vezényletével előadott Himnusz a ve-
zetélt be. Utána dr. Boga Alajos pre-
látus-kanonok megáldotta az emlékmű-
vet és az általa adományozott or-
szágzászlót. Az ünnepi beszédet
nyugancsak dr. Boga prelátus-kanonok
mondotta. Ismerlette a zászló jelen-
lőségét és mélyenszámtó gondolatok-
ban gazdag beszédben emlékezett a
község elesett 64 hősi halottjairól.
Szántó Lőrinc a vitézségéért többször-
oson kitüntetett községi bíró követ-
len lendületes beszéd kíséretében
votte át az emlékművet és ország-
zászlót, ígérve, hogy azt becsületesen
megőrzi és megvédi. Dr. Csikyné Má-
tyás Vilma mély átérzéssel és nagy
hatással szavazta el P. Jánosy Béla
alkalmi ódáját. Aztán az emlékmű
megkoszorúzása következett. Dr. Ábra-
hám József alispán a megye, Ju-
hász százados a honvédség, a tüzár-
csok nevében Osváth István tart.
főhadnagy, jegyző mondott hatásos
beszédet és egyben elhelyezte a front-
harcosok koszorúját, az egyházköz-
ség nevében Borsos János plébános,
az elszármazottak részéről dr. Lőr-
incz Ernő egyetemi adjunktus be-
szélt.

Plebánosválasztás Kolozsváron. A Kolozsvári belvárosi öm. kat. egyházközség október 12-én vasárnap tartott rendkívüli közgyűlésében választotta meg azt a három jelöltet a hat pályázó közül, kik közül az egyházközség törvényei szerint egyet a püspök plebánosnak kinevez. Az első jelölt Bálint József, rk. népszövetéségi igazgató, országgyűlési képviselő, a második dr. Baráth Béla, a harmadik dr. Faragó Ferenc.

Kihívítik a kolozsvári munkakamara hatáskörét. Az erdélyi munkavállalók, megpedig a kétkézi munkások és magánalkalmazottak egyaránt, régóta bangoztatják az egységes érdekképviselet szükségét. Legutóbb az Erdélyi Párt állt élére az egység megteremtésére irányuló mozgalomnak. Többször össze is hívta a munkás és magánalkalmazottak szerveinek irányítót, hogy velük a szétbontást megszüntető, az erőket és érdekeket összehangoló eljárás módjait megbeszélje. Ezt a tervet most a kolozsvári munkakamara útján akarják megvalósítani. Ennek a kamarának működése tulajdonképpen az egész erdélyi területre kiterjed és ha megillető szerephez jutna, továbbá ha kellő hatáskörrel felruháznák.

ABLAK

A háború Franciország volt miniszterelnökét. Daladier most fogtak perbe az ország háborúba kerülése miatt. A tárgyaláson kiderült, hogy a volt miniszterelnök a parlament tudomása nélkül indította meg a háborút. Még emlékszünk a történelmi levélváltásra a lengyel háború kezdetén Daladier és Hitler között. Hitler már akkor megajánlta Franciaország sorsát is. Daladier volt, főként pedig gyűlölte Hitlert és Németországot és csak annyira erőszakolt csikarta ki Hitlertől a háborút Lengyelország ellen, mely aztán folytatólag a francia nemzet gyászos leveretelésével végződött. Hogy miként ítélkeznek a volt miniszterelnök felett, nem tudjuk, nem is érdekel. Csak ismételt megállapítjuk, milyen szörnyű helyzetbe kerülhettek országok, amikor sorsdöntő napokban és órákban olyan embereket állít fűkre a vézet, akikben sem államférfni bölcsesség, se mérséklet, se lelkiismeret nincs, hanem csak végtelen hiszág és még végtelenül gyűlölet. Ilyen lehet Franciország az a hitvány fiát akár mire, de a szörnyű romlását, ami érte miatta, senki se fogja át karöltésében a francia nép történelmében azonban végig megbélyegzetlen fog élni Daladier neve...

eredményesen vállalhatná a munkavállalók érdekeinek egységes képviseletét. Ez a terv most már a megvalósulás reményével kecsegtet. Legközelebb a szakmai szervezetek legelőkelőbb tagjaiból szűkebbkörű bizottság alakul, hogy megállapítsa azokat a módokat, amelyekkel a munkakamaraintézményt kiterjeszthetik. Ez a szélesebb hatáskör független attól az elgondolástól, amelynek alapján a munkakamaraintézményt az egész országra vonatkozóan általánosítani akarják. A tervet azonban ez a megoldás kétségtelenül siettet. Erdélyben a munkaadók és alkalmazottak egy része még nem ismeri sem jogait, sem kötelességeit. A teljes hatáskörű erdélyi munkakamarára hárulna a lennivaló, hogy a munkávédelmi jogszabályok gyakorlati alkalmazását ellenőrizze és a sérültek orvoslása ügyében az illetékes hatóságok előtt eljárjon. Ha ezt a missziót sikeresen teljesíti, az egységes munkakamarát is könnyebben megvalósíthatjuk.

Újjépitik Munkácson az Árpád-szobrot. A honalapító-Árpád emlékére Munkács város közönsége szobrot emeltetett. A szobor 1914-ben készült el és a világháború miatt leleplezésére nem kerülhetett ki. A forradalom alatt a szobrot a kommunisták megsemmisítették. Munkácson most bizottság alakult, amely a Vastagh György szobrászművész hajdani alkotását újból elkészíteti. A költségeket gyűjtés útján fogják előterelni.

Olcsó téli ruházati cikkeket kap a falusi szegény lakosság. A kormány még a tavasszal felvetette egy nagyobb szabású népruházati akció megindításának a tervét. A nyersanyag-helyzetre való tekintettel ez a terv azóta jelentős mértékben módosult. Ha késve is, de feltétlenül megvalósítható a szegény falusi lakosságnak olcsó textilanyagokkal való ellátását. Ertesülésünk szerint az illetékes körorok foglalkoznak a készletadatok feloldozásával. Az anyaggyártóknak textilipari bizottsága most kéri be az adatokat a fonógyáraktól, melyeknek arra kell válaszolniuk, hogy mennyi az a fonalmennyiség, hogy a közszállítás és a kommerszszükséglet kielégül és ebből kihatolható. Való-

színű, hogy a szegény lakosság elől textilszükségletére való tekintettel csak bizonyos minőségű ruhák igénybevételéről lesz szó. Tudjuk, hogy egyrészt a mártírjait, másrészt külföldi fegyvereseknek igénybe az olcsó népruházati akció céljára. A pamutcikkek csak téli ruhák fignak készmunkák keretében. A téli olcsóságszüksége lesz, úgyszintén a gyapjucikkre is. Mindezeket jelentős mértékben lehet majd előterelni a szegény falusi lakosság gondjain.

Megalakult a Magyar Paraszt Szövetség. Hosszú és gondos előkészítés után Debrecenben megalakult a Magyar Paraszt Szövetség. Ez a szervezet amint programjából is kitűnik az egyetemes parasztság gazdasági és művelődési szervezkedése, teljesen pártoktól független, sőt pártok feletti kizárólagos paraszt-mozgalom, amit a szövetségnek összetétele is bizonyítja. A Paraszt-elemek tömörülése, amely közel négy hónappal ezelőtt indult meg a szervezőbizottság és annak munkáját több, a kormánytól független pártokhoz, erdélyi pártokhoz közpélséül irányították a szervezet mai megalakulásáig. A szövetség elnöke Nagy Ferenc szegyeülsi képviselő lett, helyettes elnök Pataki László országgyűlési képviselő alelnök. Alelnökök lettek B. Szabó István és Kiss Kálmán szegyeülsi képviselők, Németi és Kovács Lajos. A szövetség elnöke Kovács Béla.

Képes hetilap a magyar falu Bányász Károly földművelésügyi miniszter elnökletével két hónappal ezelőtt megalakult a Mezőgazdasági Művelődési Társaság azzal a céllal, hogy a széles mezőgazdasági népruházati művelődésnek előmozdítása érdekében működjék. Ennek a társaságnak első jele a „Magyar Falu” című képes hetilap kidávása. A Mezőgazdasági Művelődési Társaság lapjának most megjelent első számában a vezető cikket Bánffy Dávid földművelésügyi miniszter írta.

Hogyan kezeljük az idei kukoricát?

hűvös és esős nyár a sok azonnal jelentkező ellett olyan bajok forrásává vált, amelyek most jelentkeznek a maguk teljes valójában. Között a legtöbb aggodalomra ad okot, hogy a csapadék nem tudott legtöbb helyen rendszeresen beérni. A hegyvidékeken már ez előtt két évben a déri megesípte és így továbbra nem is volt esős várni törésével. A melegebb vidékeken az a szép meleg és napos októberi hetek sem tudták teljesen beérlelni a kukoricát, mert annak állapota a nyári késés miatt olyan volt, hogy most már a legjobb időjárás sem segíthetett.

Az általánosan nehéz gazdasági világviszonyok, a borús gazdálkodással szükségszerűleg együtt járó élethelyzet és minden gondolat a saját jól felfogott érdeke azt parancsolják, hogy most meg kell a gazdának tennie, hogy kukoricáját abban az esetben is megmentse, ha annak legjei foka nem megfelelő. Ha a kukorica minősége olyan, hogy emberi táplálkozás céljaira nem alkalmas, legalább állati takarmányozásra kell felhasználni, mert ezáltal a zsi, tej és hústermelés érdekében értékesíthető.

Ha a letört esős kukorica érettségi foka olyan, a szemek tejesek, úgy a leghevesebb az állati táplálkozás céljaira való mielőbbi felhasználása. Egyes esetekben az ilyen kukorica kenyérsütés céljára is felhasználható, ha a keményítő mennyisége annyira megszáradhat, hogy a kenyérsütés céljait szolgáló liszt örölhető. Ez, a keményítőben való száradás azonban már a jobbban beérett kukoricánál válik be abban az esetben, ha a jó, egészséges lisztet adjon. Itt csak az alapos megfontolás után szabad kimondani valamely kukoricára, hogy nem való emberi táplálkozás céljaira.

A már csaknem teljesen beérett, de még magas víztartalmú kukoricát felforrasztva, szelős helyen szárítjuk. Így a felakasztott korszoruknál a kukorica könnyebben kiszárad és így jó minőségű lisztet lehet majd feldolgozni.

Ha padlásra rakjuk, gondoskodjunk a padlás megfelelő szellőzésének biztosításáról. Gyakran válogassuk át és az külön hangsúlyozásra nem is szorul, hogy az elraktározást rendkívül gondos válogatás kell, hogy megelőzze. Ha ugyanis túl nedves esővek kerülnek az elraktározott kukorica közé, az egész minőségére nézve veszélyesekké válhatnak. Arra is vigyázni kell, hogy az eső a padlásra ne verjen be, s ha esetleg a esőcsepkeket a megfelelő szellőzés biztosítása céljából leveesszük, vagy megemeljük, esős időben azonnal igazítsuk vissza azokat.

Kasba, avagy görébe az idej maguk víztartalmú kukoricákat csakis tövissel rétegezve szabad rakni. Így biztosítjuk a esők levegőzését és a víztartalom elpárolgását, anélkül, hogy a esők megpenészedjenek. A termés idej mennyiségileg amúgy is kevés és tövissel rétegezve sem fogja a kaszt megöltetni. Természetesen a kasba való rakást is meg kell, hogy előzze a leggondosabb válogatás. Ez nagyon fontos azért, mert a kasban való raktározásnál nincs meg a lehetősége az utólagos átválogatásnak, mint a padláson való raktározásnál.

Végül még egy rendkívül fontos dologra kell rámutatnunk. A magnak való kukoricát most kell kiválogatni és úgy raktározni, hogy károsodás semmiképpen se érje. Ezek óta nem volt olyan nehéz magnak való kukoricát kiválogatni, mint az idej. Nagyon valószínű, hogy igen sok gazda egyáltalában nem talál természetben magnak való kukoricát. Ha lehet már ősszel szerezni be, lehetőleg arról a vidékről, ahol lakunk a magnak való kukoricát. Semmiestre se kísérletezzünk melegebb éghajlat alól származó mag kukoricával, mert az jövőre nem fog beérni!

Végezetül annyit, hogy az elmondottak betartása ma olyan elörelépő érdek és kötelesség, hogy aki nem tartja be maga és nemzete ellen vétkezik!

**„MAGYAR NÉP”-ET TERJESZTENI,
MAGYAR KÖTELESSÉG**

Engedélyhez köthetik a must beszüntését. A kormány rendelete adott ki, amelyben a must beszüntését engedélyhez kötötte. A rendelet értelmében 1941. évi termésű mustból beszüntelt mustot csak a földművelésügyi miniszter engedélyével szabad előállítani. Az engedély iránti kérelmet az illetékes szőlészeti és borászati kerületi felügyelők útján kell előterjeszteni. A termelők saját termésű mustjukat saját üzemekben, saját termésű mustjaik és boraik feljavítására engedély nélkül is beszüntetik.

Több, mint hátezer pengőt keresek az erdélyi elemisták és diákok.

Erdély elnyomottainak idején alakultak meg a Székelyföldön és a többi erdélyi részekben az úgynevezett iskolaszövetkezetek. A magyar királyi, vallás- és közoktatásügyi minisztérium természetesen további munkalehetőséget biztosított a kis szövetkezeteknek, mert a gyakorlati életre való nevelésben fontosnak tartja a tanulók szövetkezeti működését. Ezek a kis alakulatok teljesen az elemisták és középfokú diákok garasából gyűjtött tőkével rendeztek az iskolában saját maguknak fizetelt, ahol írkat, rajszegelt, tollat, tizórait árultak. Szervezetük teljesen olyan, mint a „nagyok” szövetkezete.

Az elmúlt tanévben Erdélyben 15 fő- és középfokú szövetkezet 65.000 pengő forgalmat bonyolított le, 5.600 pengő tiszta felesleggel. Az elemi népiskolák 21 szövetkezetében a tanulók 3787 pengő forgalmat és 741 pengő nyereséget értek el. Az összes iskolaszövetkezetek tehát 6341 pengő tiszta nyereséggel zárták „üzleti évüket” — összesen 5857 pengő üzletiértszökevé.

A vetések elvégzése.

A vetések elvégzése ma a gazdák legsürgősebb és legfontosabb feladata. A rozsvetések már el vannak vetve, sőt zöldelnek az ország déli területein. A búzát szeptember végén kezdik elvetni és ez a munka október végéig tart. Sok helyen megkésélt a rozsvetés, mert egyhamasán többiben is megváltoztak a vetőmag beszerzésére kikötött kondíciók. Ebben az ügyben legutóbb Szeged vidékére indított mozgalmat, sürgetve a véle-

ges feltételek megállapítását, hogy a rozs a földbe kerülhessen.

Gyűjtjük a fagyvüti és a hulladékok!

A háborús Európa országainak nagy gondot okoz a nyersanyaghiány, amelynek pótlására különféle kísérleteket végeznek és értékes pótlványokat állítanak elő. De mivel ez még nem elég, szükség van hulladékok gyűjtésére, amelyekből pótolják a hiányzó és nélkülözhetetlen anyagokat. Minden államban nagyarányú intézkedések történnek a hulladékvagkok összeszedésére, így a magyar kormány is feladatnak tartja ennek a kérdésnek napirenden tartását és felhívja az ország lakosságát, hogy álljon be ebbe a rendkívül fontos ügybe munkába. Egyik legjelentősebb anyag a fagyvüti és egyéb zsíradék, amely a kis- és nagyiparnak nélkülözhetetlen alapanyaga. A szappangyártásnál, a bőrparnál, cukor, vas- és fémpárnál, a textilgyártásnál, stb., mindenütt, ahol zsíradékra van szükség, akár mint a gyártmányok alapanyagára, akár pedig mint a gépek kenőanyagára, a fagyvüti nem tudják nélkülözni. A fagyvüti gyűjtéssel kapcsolatos szervező munkálatok befejeződtek és az egész országban körültekintő alapossgággal több mint 300 megbízott újján megindult a gyűjtés nagyarányú munkája. Ehhez hasonló jelentősége van a „lomkamárak mozgósításának” is, ami azt jelenti, hogy ebben a háborús időszakban mindenki nézzen szét használt holmiját között és adja a gyűjtési akciókat mindazt, amit már használni nem tud, de amivel a közérdeknek mégis használni lehet. Semmi iparilag hasznosítható nyersanyag ne menjen veszendőbe, legyen az papír, rongy, üveg vagy bármilyen is. A nagy anyagvagyártással járó hadigazdálkodás, amelynek nehézségeit me a háborút nem viselő államok is érzik, csak úgy képes meghirközni nehéz feladataival, ha az országok lakossága a nagy célok szolgálatába állítja, vagyis mozgósítja a lomkamárakat. Még a nyersanyagban gazdag Amerika is rájött ennek fontosságára és tanácsosnak látja a papír- és hulladékok és gumifélék összeszedésének központi megszervezését.

Mi lesz a Háromszék vármegye cukorrépával?

A Háromszék vármegyei Brassó közelében fekvő botfokgyörgy számára a múltban enkorrépát termeltek. A bécse következtében azonban hat el Háromszékét Bofafutól, romszéki gazdákra nézve a lyos hátrány most megoldód Háromszék vármegyei ipa gyár létesül, amely a cukorrépa és a burgonyafelisletget fel gozni. A szeszmoslet útján anyagok jutnak vissza a gazdák amelyek végeredményében a terméterejének fentartását szolgálják.

Európa szűreli kilátását

A tavalyi katasztrófális év után Európának az ideit színűen jobb szűreben lesz statisztikai adatok szerint a pái szőlőtermés átlagosan 16 millió hl-t alkot szolgáltatni, hivatali mélyen az átlag alatti radt és hozzávetőleges becsles csak 95 millió hektolitert adó idei időjárás nem kedvezett nek, úgyhogy a kilátások még vasz elején nem voltak biztató a legutóbbi hónapok folyam helyzet megjavult. A legtöbb országban a szőlő kb. három visszamaradt a fejlődésben, inkább kedvező, mint káros j ségnek mondható, mivel így a y zás éppen abba az időszakba amikor az időjárás kedvezőbbé. Mindent egybevetve, a kilátások rópa nyugati részén kecsgetőh mint keleten. Még nem tudni, a háború minő visszahatással Görögország és a volt Jugoszl szőlőtermésére. Románia és gyarországban az áradások nagy rokat okoztak és a földművelés minisztérium jelentése is hang lyozza, hogy nálunk a szőlők m időt kívánunk. Franciaországban kontinens legelső helyén álló bor melő országban, a termés a tavaly nál jobbnak ígérkezik, különösen dél rész kecsgetetnek jó eredmény el és az északafrikai francia gy matokon is jobb a kilátások, mi tavaly. Algír 20 millió hl-t és Olaszország is jó termést remél.

nést 58 millió mázsára be-
ami 35 millió hl. borkak fe-
g. Az ország belfogyasztása
3 millió hl., tehát kb. 3 millió
heli fölösleget lehet remélni.
Az ország mennyiségileg vissza-
franciaországi termelés mö-
lött a szőlőterület Olaszor-
nagobb, mint Franciaor-
1.840.000 hektár. 1.540.000

Harmincharmadik helyen követ-
nyolcvanország, ahol az átlaga-
tényén 20 millió hl. körül szo-
ozni és ahol az idén a tavak-
kál kedvezőbb termést vár-
tárgyalásban és Németország-
zöpes termésre van kilátás.
A európai termést ezidőszá-
múli hektoliterre becsülik

Főzőtanfolyamok Torda vármegyében.

Torda vármegyében főző-
tanfolyamokat rendeznek, hogy a fa-
sságot az egyszerű és takarék-
os módra tanítsák. A tanfo-
lyam fővárosban kiképzett elő-
fogyók közreműködni. Így
tudjuk, hogy az eredmény nem
el: a főzőtanfolyamok a fa-
életrészvonalának emelését
szolgálni.

Mezei lopások ellen.

Földművelésügyi miniszter fel-
törvényhatóságok első tiszte-
lői figyelmét a mezei lopások
előzárásával kapcsolatos intéz-
és megjelölésre. A lopások meg-
előzésére és a tettesek gyors
szállítására a községi és magán-
bírók, továbbá a csendőrség min-
den fog követni.

Gyenge szüret!

Mindenki hűvös és esős nyár-
szüretében a legjobb borvidéke-
kben igen kevés és gyenge mustok
szüretelték. A 16-18 százalék cukorral
szüretelt mustok már a jobb-
szüreteltnek számítanak, sajnos azonban
a szüret igen gyenge bor fog er-
tel. A legtöbb helyen a mustok
szüretelt savasak és így szomorúan
állapítjuk meg, hogy az idei
szüret nagyon gyenge mind mennyi-
ségben és minőségben tekintetben.

Erdélyben a szövetkezetek vállalták a gabonaértékesítés munkáját.

Ismeretes, hogy a Futura megbí-
zást kapott az egész országban a
Hombár megszervezésére. A vissza-
csatolt Erdélyben most az Erdélyi-
Központi Helyettesített meg-
állapodást a Futurával és erre a terü-
letre vállalta a bizományos szerepét.
Albizományosokként a falvakban a
szövetkezetek működnek. Ezzel egy-
idejűleg természetesen a Hombár
munkáját is az erdélyi szövetkezetek
vállalták. A munka megszervezése
már elkezdődött és a nagy szövetkezetek
hálózat fogja ennek során Erdély
közeliállását biztosítani. Az erdélyi
szövetkezetek, amelyek eddig is fontos
szerepet tölthettek be a magyar
nép feladatának teljesítésében, egész
szervezetükkel munkába álltak.

Nem tűrnek gyomot a mezei dűlőutakon.

A földművelésügyi miniszter vala-
mennyi növényegészségügyi körzet
vezetőjéhez, valamint a vármegyék
alispánjához és a városok polgármes-
teréhez rendeletet intézett a gyom-
irtás hathatós végrehajtásáról. Kül-
önös súlyt helyez a kiadott rende-
letben a miniszter a mezei dűlőutak
gyomtalanítására, ennek a munka-
t a végrehajtását ellenőriztetni és a
mulasztók ellen szakközvegy útján a
kihágási eljárást közvetlenül megin-
dítja. A miniszter rendeletében utal
arra, hogy a fennálló törvényes ren-
delkezések szerint minden birtokos
egész birtoka területén, minden út-
fenntartó pedig az utak mentén, az
úttásteren, az útszéli árokban, az út-
padkán köteles a szerb-töviset, to-
vábbá az egyéb gyomot és gatz ki-
irtani és elégetni.

A földművelésügyi miniszter a Székelyföldön.

Közöltük lapunkban, hogy báró
Bánffy Dániel földművelésügyi mi-
niszter Erdély gazdasági kérdéseit a
helyszínen teszi tanulmányozás tár-
gyává. Székelyföldi útjával kapoco-
latban a következőket említtük meg.
Gyergyószentmiklóson a városban
az ünnepélyes fogadások jelen vol-
tak: László Dezső főispán, Abrahám
József alispán, Lengyel Emil polgár-
mester, Gaál Alajos, az erdélyi párt
gyergyói elnöke, László Ignác főes-
peres, Gaál Sándor, a székelymegyei
EMGE vezetője és még sokan mások.
Az egybegyűlt vezetők tájé-
koztatták a minisztert a gyergyói
gazdasági és közéleti problémákról.

Bánffy Dániel báró válaszában
hangzott, hogy a kormány meg-
különböztetett figyelmet tanúsít
Erdély iránt. Arra törekszik, hogy az
elmúlt évtizedek kártevőseit eltűn-
tesse. Különösképpen értékeli a szé-
kelység példaadó magatartását, hi-
szén a nemzeti erőpróbák sikere
rendszerint azon nyugszik, hogy a
farsadalom milyen egyöntetűséggel
teljesíti hivatását. A nemzeti szé-
kelységet nemcsak becsüli és esze-
dálja, hanem sokat is vár tőle. Bizo-
nyos a felől, hogy a székelység nem-
zeti birtokállománya, jellemé és er-
kösi szilárdsága erősíti, gazdagítja
és még tartalmasabbá teszi a ma-
gyar életet.

Csiksomlyón a miniszter megtekint-
tette a földrendés által megromlalt
és most javítás alatt álló híres kegy-
templomot, majd látogatást tett Paál
Gábor és Adorján Imre országgyűlési
képviselőknél. A déli órákban érke-
zett meg Csikszederára. Itt a gazda-
sági értekezleten Szász Gerő polgár-

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1899.

Magyarország egyedüli állami érdekeltségű, szinmagyar
biztosító szövetkezete.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös
díj- és feltételek mellett. Vezető, fő- és helyképviselők
minden városban és községben.

Erdélyi Fiókgazgatóság:

Kolozsvár, Horthy-út 6. szám. — Telefon 36-85.

nester, Czapik Lajos kanonok és Kovács Károly párttitkár köszöntöttek. A miniszter, miután részletes tájékoztatást kapott a székelység legfőbb problémáiról, ígéretet tett arra, hogy a kormányzati tényezők bevonásával megtárgyalja a szükséges tennivalókat.

Később a háromszéki Bükszád körzetében a gazdaküldöttség élén Sára István, Ferenc Sándor és Kádár Béla tájékoztatták a minisztert a környék életkörülményeiről. Málnás és Oltszem határában Tökés József mondott üdvözlő beszédet. Az esti órákban érkezett meg a miniszter Sepsiszentgyörgyre. A város határában Iovashandérium fogadta, a megyeháza tartott gazdasági értekezletet pedig Apor Péter báró főispán üdvözölte.

PIAC

Üdvös intézkedés.

Kolozsváron fényképes igazolványozást becsújtottak ki sokgyermekes, szoptatás és áldott állapotban lévő nők részére, hogy vásárlások alkalmával mentesüljenek a várakozástól. Az említett arcképes igazolványokat felhasználhatják bármilyen közhivatalnál dolguk végzése során.

Nem lesz szalámi

A közellátási miniszter tekintettel a háborús gazdálkodásra, megtiltotta a szalámi gyártását. A szalámigyárak a megvásárolt húskészleteiket közfogyasztás céljaira kell, hogy beszovalgassák.

A közellátási hivatalok nem pótolhatják az elvesztett vásárlási könyvecskéket.

Több helyen előfordult, hogy a fogyasztók elvesztették vásárlási könyvecskéjüket és az illetékes közellátási hivatalokhoz fordultak annak pótlása érdekében. Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy az elvesztett könyvecskéket pótolni nem lehet. Vonatkozik ez az elvesztett jegyekre is. Feltehetőleg, ugyanis, hogy az elvesztett könyvet, vagy jegyet a megtaláló fel fogja használni.

Százötvenezer pár lábbelt fogunk előállítani kisiparosok.

A kormány a szükséges nyersanyag felhasználásának engedélyezésével 250 ezer pár bőrtalpu lábbel előállítását teszi lehetővé. A kisiparosok nehéz gazdasági helyzetére való tekintettel az iparügyi miniszter keresztülvitte, hogy a 250 ezer párból 150 ezer párt kisiparosok állítsanak elő.

Holland mintájú cipőket készítenek a Székelyföldön.

Marosvásárhelyről jelentik: A maros-tordanageyi szociális szervezetek bevezették a hollandi mintájú cipők előállítását. A cipők készítésére a háziipari szervezeteket használják fel. A cipőkészítő tanfolyam Kilyéd községben szombaton reggel kezdődik. A szükséges anyagot a szociális szervezet bocsátja a tanfolyam rendelkezésére. A kész cipőket ugyancsak a szociális szervezet veszi át és osztja ki az arra rászorult lakosság között.

Üveg- és porcellánkereskedők nem árusíthatnak zománccsüveg edényeket.

A vaskereskedőknek régi panaszuk, hogy az üveg és porcellán kereskedők zománccsüveg edényeket és vasanyagból készült háztartási cikkeket árúsítanak. Ezzel nekik kárt okoznak. A kereskedelemügyi miniszter most ebben az ügyben rendeletet adott ki és leszögezte, hogy az üveg és porcellánkereskedők csak üveg vagy porcellánárukat árusíthatnak. Háztartási és egyéb cikkeket csak akkor, ha azok üvegből vagy porcellánból készültek. Azok a kereskedők, akik üveg és porcellán áruk árusítására vonatkozó iparengedéllyel rendelkeznek, más anyagból készült edényeket nem árusíthatnak és amennyiben ezzel mégis foglalkoztak, felhívandók, hogy a jogosulatlan iparűzést azonnal szüntessék be.

A gyanta-gyűjtés jelentősége.

A szappan, papír, fénymáz, továbbá a hadiiparnak igen fontos cikke, a gyanta. Magyarország gyantaszükséglete évi 300 vagon. Ezt a háború kitöréséig csaknem teljesen külföldi gyantával fedeztük. A háborús gazdálkodás velejárója, hogy ennek a hatalmas mennyiségnek csak elenyésző része jöhet be az országból.

a szükséglet nagyobb hányadát a földön kell előállítanunk, ezért nekünk kell gondoskodnunk a szükséglet kielégítéséről. Szágón a gyantát a nagyobb mértékben előforduló fenyőfák erdei fenyőiből, feketefenyőből, lucfenyőből nyerhetjük.

A közelgő tél miatt már elkezdődött a gyantagyűjtés, a gyantagyűjtés adatai szerint kb. 5 kg gyantát lehet gyűjteni összesen gyakorlatlan napszámos munkából, amennyiben ügyes munkát végez, amikor is komoly összeget lehet gyűjteni a nemzetgazdaságnak pedig jelentős segítséget nyújt. Lapunkban egyébként a gyantagyűjtés is foglalkoztunk ezzel a kérdéssel megállapítottuk, hogy a Székelyföldön igen sok gyantagyűjtő van.

Gyorsított eljárással illetik árdrágítási ügyekben.

A kormány árdragítási, közellátási ügyekben a bírósági eljárást leegyszerűsítette és megrövidítette. A rendelet értelmében a rabírószó tárgyalását nem kell elvégezni, ha a tárgyaláson nem jelennek meg. Ilyen esetekben az ügy elbírálása helyettesíti. Leírjuk, hogy tettenkapás esetében az árdragító visszatérítést vagy a kárt és érdeket veszélyeztető bűnművényt miatt a terheltet az ügyészség nyomozás nélkül nap alatt uszorabíróság elé állíthatja.

Külföldiek nem vásárolhatnak.

A loértekesítő Szövetkezet elnöke küldött szét, hogy a belső piacokon idegenek nem vásárolhatnak. Így a német, olasz és francia katonai lóvásárlások bizonyos ideig szünetelnek.

A molnák ára.

Az árelenyzés kormánybiztosának a molnák árát következőképpen pótolta meg. Elrendelte, hogy a molnák árát a következő felárakkal lehet hozzászámítani:

Vidéken hordóban, tankban vasúti tartálykocsiban 100 kg 38,10, 100 literenként 28,80 pengő.

Küton át kimérve vidéken literenként 28 fillér.

A rugózított ár és a felár külön-külön állítandók számlába.

Magyar nemzet verses története

IV. BELA KIRÁLY HALÁLA.

Leg fáradtan, testileg megtörtén,
 szedik Béla, a nagy magyar őrszem.
 Nőt év múltja, huszonöt év terho
 mel, gondtal, vérrel, bánattal keverve.

Ni nagy kedvvel hogy a trónra üle,
 magyar reménység zoldellit kö üle.
 Ete vésszefelű amikor felremlélt,
 csak, hogy gyász lesz ez a magyar élet

Úr megadulta ezt a drága földet,
 teremtője országának ő lett.
 Lek ha fénylik Árpád apánk képe,
 kik honszerzőt őbenne lát népe.

Medett lekhét bánat férge rágta,
 ősei trónját kinek hagyja hátra,
 tlan fiára, aki annyit vettél,
 hagyomá a féltett, drága örökséget.

uk szigetének csendes klostromában
 t lány a ott élt szüzi egymagában.
 letű lány a hű korjai között
 kik honszerzőnk csendben elköltözött.

Katonának erényes gyerek való

ant minden rendes helyen, úgy Palóc földön is.
 nemmel nézik az eladó lányok azt a legényt.
 sorozó bizottság katonai szolgálatra alkalmas-
 nál, mint azt, akiről az ezredorvos úr vizsgá-
 kúl kijelenti, hogy gyenge, alkalmatlan. Hátha
 t is a szemébe mondja a legénynek a többiek
 — Még sok banot kell enned fiam, akkor ta-
 madszorra póttartalékba kerülhetsz. Nagy szé-
 z a be nem vett legényre, a folytatása azon-
 alkalmatlanságnak még elkeserítőbb. Mert ha
 egy faluból nyolcan mentek két kocsin so-
 s, mondjuk három nem vált be, akkor a be-
 teltnek nem adnak helyet a saját kocsijukon.
 ántliként nem tehetnek a kalupjuk mellé, hanem
 zás helyén fogadott ugynevezett kriplikoesin
 szatérniók muzsikaszó nélkül, míg a többieknek
 títton húzza a banda. Még pedig útközben azt a
 aminek szövege így szól:

Órány úr, szercuzse, alászolgaja
 szekirozon engemet hiába,
 en bennem semmi kivet, — shejde — nyivaló
 katonának erényes gyerek való..."

amikor pedig a szekéren való nagy italozás köz-
 szekerkeznek, az eladólányok már a kiskapuban
 kösnek rozmaringgal a kezükben, hogy bevált-e
 vőjük katonának. A besorozottak ezért először
 kocsihoz a falat, aztán leszállnak a szekérről s

az út közepén énekszóval és táncolással a cigányban-
 dával végigmennek a falon ezt a nótát-dalolva:

„Nem hitted el rózsám, hogy katona vagyok,
 Majd elhiszed rózsám, ha berukkolkol,
 Kék atilla vállamon, fejemen a rezes csakó,
 Nem nyomja szívemet a bű...”

Közben pedig egy-egy legény odaugrik a kis-
 kapuhoz a rozmaringszállért, ami rögvést a kőbe
 pántlikája mellé kerül. Ahova aztán a kalap mellé
 egy szál rozmaring száródott, az a legénynek azt a
 boldogságos állapotát jelenti, hogy van, aki vár reá,
 amíg hazakerül a katonaságtól.

Arról aztán, hogy a be nem vetteknek milyen
 elkeserítő fitymálásban részük a tegnap még dör-
 gölköző szívszerelmük részéről, talán jobb nem is
 beszélni. Igaz, hogy olykor a leány is megkapja a
 nem épen bizelgő választ:

— Hagyj békét Gyuri, nem is legény, aki nem
 katona, — mondta a kikapós Sulyom Katyi az ud-
 varlójának, mikor az kissé megölelni akarta.

— Csak ne olyan hegyesen Katyi, mert nem
 tudom, hogy téged meg jányorozáskor nem egyenest
 az asszonyregimentbe soroznának-e be!

Ez a Gyuri tud valamit zulem, — villant át
 hirtelen a Katyi borzas fején, ráert hát ne haragudj,
 én se haragszok rád. Meg is ölelhetsz, Gyuri...

Nohát, aki ilyen biztatás után derekon nem
 kapja a hajadon leányzót, az már nemesebb katoná-
 nak, de még udvarlónak is tisztán alkalmatlan volna.

Pedig valójában senki sem tehet róla, ha az ezred-
 orvos úr katonának nem véleményezi. Sok mindenre
 néznek ott a sorozáson, holott ha a fűrészbak lábá-
 hoz, görbe kardhoz, vagy a fészbőz hasonlít a legény
 lába, az még csak olyan kis szépséghibafajta, ami
 miatt a házasságban nagyon jól megfelelhet az ember,
 csak a lány dolgában nem kell ez esetben nagyon vá-
 logatósnak lenni, ha már a lány nem volt válogatós.
 De bizony tisztára lutri ezért mindenképen a házas-
 ság, mert megtörténik, hogy az választ legrosszabbul,
 aki nagyon válogat.

Hába azonban minden esürés-esavarsé, mégis
 nagyobb a vonzódás a copfesok részéről, a besorozott,
 vagy éppen katonaviselt ember iránt. Ezt mondta
 Haranglábi Borka is szerelmes udvarlójának, Esz-
 terga Pistának sorozás előtt.

— Haza megyüj Pista, ha be nem vesznek ka-
 tonának, mert bizony én nem fogom szégyelni maga-
 mat miattad.

— Nohát pedig, ha ezt a girhes Pistát is beve-
 szik, — adta meg a véleményét Gemer Jóska, —
 akkor már nagyon meg lehet szorulva katona dolgá-
 ban ez a visszájára fordított világ...

Pedig Pistát, ha nem is daliás volta miatt, de
 csak besorozták.

Táncmulatságot rendezett a fiatalság ugyanis
 farsangban, amivel kapcsolatban verekedés történt,
 és ebben, — hogy hogyanem — de Eszterga Pista is
 teteliesen résztvett.

Közrendzavarás miatt szolgabíró elé kerültek a verekedők, aki négy szemközt és egyenkint hallgatta ki a vádlottakat, már csak azért is, hogy az esetleges erkölcsjavító és észretérítő esatlanóknak ne legyen fül- és szemtanúja.

— Eszterga István, igazat szólj, részvétellel a verekedésben?

— Nem tagadom, tekintetes szolgabíró úr...

— Hát ha olyan jól tudsz verekedni, te perna-hajdér hősineér, — akármilyen vékony vagy, katonára lesz belőled. Várj esek, mindjárt bejegyezzék a fekete könyvbe, hogy ott né felejtselek sorozásig.

Úgy érezte Pista, hogy a három napi elzárás mellett szebb büntetést nem is kaphatott volna, mint hogy beígérték a katonaságot neki. Nem baj az sem, hogy hősineérnek nevezte a szolgabíró urat, mert nem hallotta senki és így nem is ragadhat rá esífnévknek. Ezért aztán kishija, hogy kezét nem eséskolt a büntetésért a szolgabíróknak.

Az ígért pedig valóra vált. A sorozási mérce

ajól elépő Pistát ugyanis nagyon szeretve kezdte személni az ezredorvos, amikor az indoklások után a szolgabíró sügött valamit, az pedig az ezredorvosnak, alkalmas, besorozásig.

A járás sor alá kerülő legényei azonban kitapszalták, hogy a szolgabíró úr a fekete könyvbe bejegyeztetett verekedőket kegyetlenül besorozta csak nem sánták vagy púposak. Eppen akor akik önmaguk is kétkeltek abban, hogy lehet-e katonára lehessen, a sorozás előtt nagy eseket csináltak a farsangi multságok, esíródnak abba a fekete könyvbe. Végre pedig a palóc lányok előtt kell a süveget megmeghecsülés okából, mert akárhogy is fog dolgozt, mégis esek a katonánk szivesébb lányok volt a csalogató lépesmész, ami mind palóclegény katoná akart lenni.

Igy a Palócföldön nemcsak az asszonyok már a lányok is katonát adnak a hazáknak.

Nyeki Mihály

Apróságok - Adomák

200.000 német asszony teljesíti a német birodalmi vasutaknál, postáknál és közúti villamosoknál szolgálatot.

Megszámlálhatatlan német vasutas, postás és villamoskalauz meg közelebb cserélte fel szolgálati ruháját a német hadsereg tábori szurke egyenruhájával. Helyüket a legtöbb esetben asszonyok foglalták el. Amint most a német Munkafront (DAF) energia- és közlekedési szakosztályának vezetője közli, a birodalmi vasutak 69.000, a birodalmi posta 120.000, a közúti villamoslátszások pedig 20.000 asszonyt alkalmaztak ezidáig. Ehhez a 209.000 asszonyhoz számíthatjuk azt a 12.000 asszonyt is, akik a különböző áramszolgáltatási üzemeknél teljesítenek szolgálatot.

Hány rádióhallgatója van Európának?

A rádiósok nemzetközi egyesülete évről-évre statisztikákat közöl, melyekből világosan kiténik, hogy a rádió, állandóan emelkedő tendenciát mutató terjedése Európa különböző vidékein milyen méreteket öltött. Azonban az államokban, amelyekben a hallgatók száma máris jelentős, természetesen kisebb mérvű a térhódítás is, mint ott, ahol a lakosság nagyobb része még mindig nem tartozik a rádiósok nagy közösségébe. Egy azonban bizonyos, a mai állapot messze felülmúlja mindazokat a várakozásokat, melyekről né-

hány évvel ezelőtt még a legamerészebb fantáziák is csak álmodni mertek. Az európai államok élen Svédország áll, ahol 1940 végén minden 1000 lakosra 231 bejelentett vevőkészülék esett. Az európai téren, melyhez Izland, a földközeli görög szigetek és a 40. hosszúságú fokig terjedő Oroszország tartozik, 1940. végéig 49.336.052 bejelentett vevőkészülék tartottak nyilván, ami — háztartásonként négy személyt véve alapul — legalább 197.344.208 rádióhallgatót jelent.

Nagy jövő vár egy magyar vegyész találmányára.

Kútay Pál, alkémikusó vegyész évek óta kísérletezik vegyi műhelyében kávé, tea, bors, fahéj és vanília pótszerke előállításával. Kísérletei most olyan szakaszba jutottak, hogy a főmüanyagokat engedélyezés végett a földművelésügyi miniszteriumba terjeszti be.

A világ legüresébb áruháza.

Newyorkban működik a világ kétségtelenül legsajátságosabb áruháza. Ez az áruház abban különbözik a többi rendes áruházról, hogy itt egyáltalán nem lehet vásárolni. A vállalkozás árucserén alapszik és azt a célt szolgálja, hogy fiatal házask a nászajándékul kapott és számunkra értéktelen vagy hasznavehetetlen ajándékokat hasznos tárgyakra cseréljék be, anélkül, hogy a cserével kapcsolatban komolyabb anyagi kárt szen-

vednének. Az áruházban minden elképzelhető áru látható A vállalkozás, mely pompás üzletnek bizonyult.

Magyarország területi és népességi adatai.

A trianoni békeparancs óta következtében hazánk és lakosságának száma örvgyarapodott. Az erre vonatkozó fontosabb adatok a következők: Magyarországnak területe 142.000 km², lakosságának száma 14.200.000. Az 1938-ban felszabadult területé 12.103 km², lakosságának száma 1.05 millió. Az 1939-ban lért Kárpátalja területé 12.103 km², lakosságának száma 677.000. A visszatért erdélyi rész területké 2.63 millió lakossal. A ben visszatért hócska területé 2.63 millió lakossal.

Feeskészek-csempeész

A kínai nyenceneknek kedvelik a feeske feszke. Azok a feeskék összeszedése azonban még nagyobb nehézségekbe ütközött japán háború miatt. A feeskeket ugyanis a kínai partok felől gyűjtik, a közelében azonban állandóan hajók cirkálnak.

Mérsék fellalkozók éjjel es keresik val a szigeteket, és veszedelmek között összeszemegét fizszerez áron adják nyenc kinaiknak.

számadatok a vérséjtekről.
 A vérsavóból és vérséjtekből
 a vérsavóban uszó sejtek kétfé-
 lűs vérséjtek és szintelen vé-
 r. A vörös vérséjtek kisebbek,
 szintelenek, számuk pedig te-
 nyés nagyobb. Az ember vörös
 vércik lapos korong alakú
 nagyságuk 0.006—0.008 milli-
 méter számuk pedig a felnőtt em-
 ber vércikében 25 billió. Egy né-
 geds kiszámította, hogy ez a 25
 vörös vérséjt egymás sorjába
 összerakva 187 ezer kilométer hosszú
 lenne. Csaknem ötször lehetne
 a vérséjtsorral körülvélni a
 földet az egyenlítő mentén. Ilyen
 nagy letfutására egy 70 kilomé-
 tessel haladó gyorsvonatnak
 10 óra lenne szüksége. Két ember
 a vörös vérséjtjeiből a Holdig
 eljutna láncot vezetni. A 25 billió
 vörös vérséjt egymásra rakva 62 ezer
 tonna magas oszlopot adna. Egy
 tonna vérséjt egymás mellé helyezve, 1400
 kilométer területet födne be a
 földi korongok. Ha egy másod-
 percben 10 vörössejtet tudnánk
 előhozni, valamennyi megszá-
 mlálna 80 ezer évre lenne szüksé-
 günk. A fehér vérséjteknek nincsen
 színe, mint a vöröséknak, nagyságuk 0.007
 és 0.01 milliméter, számuk egy
 ember vércikében 35 milliárd. Egy-
 milliméter helyre 10 négyzetméter
 terület födne be.

Használatlan erők a vízben!

A víz hőszigetelőszelének aggasztó
 módon való fogyása mindinkább
 sürgeti a haladását biztosítani
 az emberiség figyelmét a folyó-
 vizek élő vízben rejlt hatalmas erő-
 ségére. A svéd tudós kimutatást készi-
 tett arról, hogy a föld kerékénél
 sokkal kihasználható vizierő áll az
 emberiség rendelkezésére? A kinn-
 szerinti a világ összes kihasznál-
 ható vizierője 145 millió lóerőt képi-
 tel. Ez az erőmennyiség a világ
 között így oszlik meg: Ázsia
 10 millió lóerő, Afrika 160 millió
 lóerő, Északamerika 190 millió ló-
 erő, Délamerika 94 millió lóerő, Eu-
 rópa 65 millió lóerő, Ausztrália 90
 millió lóerő.

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez melleke-
 lendő 70 fillér, az orvosi levelekhez
 1 pengő. Ezt bélyegben is lehet küldeni
 S. K. A tanközületi főigazgató az
 iskolatitkok igazgatása terén szűke-
 sített kaptak. Olyan ügyekben em-
 legyekben eddig a főigazgatók csak ja-
 vaslatot tettek a miniszteriumnak, az
 új rendelet szerint döntési joguk van.
 Így a főigazgatók hatáskörébe tartoz-
 az az állami népiskolai tanítók első
 alkalmazása, a nem állami jellegű né-
 piskolai tanítók megválasztásának jó-
 váhagyása, a már kinevezett állami
 középiskolai, polgári iskolai, szakiskolai
 tanárokat áthelyezése, a tanítás ke-
 zdetének megállapítása, a rendkívüli
 szünetek engedélyezése, valamint a
 Magyarországon folytatott tanulmá-
 nyok alapján tett mindenféle vizsga-
 engedélyek megadása. Ezek szerint
 kérelmével forduljon a kolozsvári tan-
 kerületi főigazgatóhoz. A miniszterium
 követést úgy is oda tenné le.

Z. F. A Békás-szorosban levő „Oltár-
 kő” nevű hegygerincet először
 1938-ban két brassói szász természet-
 járó mászta meg. Ők azonban keltenek
 voltak és egymást segítve érték el el-
 jüket. Egyedül, először idén mászta
 meg a csásot Kreuz Sándor úpejti
 tisztviselő, aki 30 kilógrammos esom-
 agból jutott fel a hegytetesre. Te-
 hát igaz, hogy magyar természetjáró
 volt az első, aki minden segítség nél-
 küli jutott fel a gyergyói „Oltárkő”
 szikláshegyre.

N. B. Az ügyaevezett típuscipők
 gyártása már folyik. Rövidesen forga-
 lombba kerülnek. A kereskedők igé-
 nyeit a szűkeletkehez mérten foriák
 kielőgíten. Második kérdésre csak
 akkor tudunk válaszolni, ha a kérdé-
 sés terület telekkönyvi állapotát ve-
 lünk pontosan köll.

Apró hirdetések

40-45 éves, román kat. vallású ház-
 vezetőtök keresek október 20-ra. Cim
 a kiadóban.

Cseplőgépj — vasrúdas, golyócsapá-
 gnyas, 320 mm. — üzemképes állapot-
 ban, teljes felszereléssel, benzín-motor
 hajtóerővel 2000 (kettő ezer) pengő
 gért eladó, 1000 (egy ezer) P. fi-
 zetendő azonnal, a második részlet
 jövő április 1-én. Cim: Sebestyén
 Ádám Visa, u. p. Alsószék, Kolozs
 megye.

Jó állapotban levő szmirna szövö-
 szék eladó. Értekezni lehet úv. Csikó
 Kálmánnál Etéd, Udvarhely m.

A háztartás minden ágában járható
 házzvezetőn ajánlkozok. Rendes, meg-
 bízható. Simon Erzsébet Sepsiszent-
 györgy, Körösi Csoma Sándor-u. 32/a.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Alább felsorolafnak köszönetet mon-
 dünk a bejelentett új előfizetőkré:

B. P. Szilágyi-Balla, S. E. Kusny, H.

A. Szilágyisámson, A. A. Hadikujfalva,

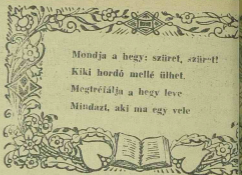
P. E. Marosvásárhely.

ELOFIZETŐINKHEZI Tudomására
 hozzuk az érdekelteket, hogy Vinczeffy
 Sándor székelyföldi megbízottunk irán-
 yítása mellett Máibé Lajos ú vezér ezentúl
 lapunk érdekében munkát. Nevezett mont
 Cik meggyé megy és később a Székely-
 föld többi meggyét keresi fel, hogy az ot-
 tanyi hátrállévosoktól a díjat felvegye. Kö-
 zöljük tehát előfizetőinkkel, hogy Máibé
 Lajosnak kifizetnek hátrállévosok, mert
 nem említtük, 6 mó a mi szolgálatunk-
 ban áll. Több hirt, a másik megbízottunk
 Szilágy meggyében dolgozik és hasonló-
 képpen az ottani előfizetők is fizetnek ki
 a díjat megbízottunknak

Abova esidő szerint nem küldbetünk
 megbízottat, azon helyekre postautalványt
 küldünk, amelyben feltüntetjük a f. év
 végéig esedékes volt díjat. Kérjük az elő-
 fizetőinket, hogy hátrállévosok ezen posta-
 utalvány felhasználásával küldjék be
 kiadóhivatallunkhoz.

- A következő befolyt pénzeket nyu-
 tázzuk: L. I. Örvénd 620, L. P. Csik-
 szentkirály 620, S. Zs. Bánffyhyonad
 620, V. S. Berekereszt 6, L. I. L. 1-né
 Székelykövesd 620, úv. K. K. né Má-
 ramarossziget 520, R. S. Tafi Krassna
 bétek 620, S. Gy. Zilah 470, M. S. Ér-
 szentkirály 620, B. A. Érkörtvélyes
 610, H. I. Feketelak 620, B. L. Fugyi
 vásárhely 5 (r. 1941 X. 1-ig), K. S. Bi-
 hardószeg 6, Z. N. L. Paptamási 620,
 P. E. Marosvásárhely 6 L. I. Szamos-
 falva 6, T. M. L. né Krassnabétek 320,
 H. I. Mezőpetri 620, K. E. Apahely
 620, V. J. Érkörtis 620, M. G. Érkövés
 520, S. L. né Blenkemetz 3, B. I. Esz-
 tény 9, Cs. J. Ördögös-füzes 620, D. S.
 Nagybánya 620, K. L. Magyarország
 kend 620, F. J. Fugyivásárhely 620
 M. G. Középlak 620, Melegföldvárórt
 B. S. 620 és B. Gy. 620, B. F. Választ
 320, P. J. nagy Kőbőfő 620, P. S.
 Gőc 320, K. J. Dés 220, Sz. S. Érköböl-
 kút 620, Cs. J. Magyarkecel 3 pengő.

Szerkesztésért felel: PAP JÁNOSY BELA DB
 Felelős kiadó: TÓTH KÁLMÁN.

Mondja a hegy: szíret, szíret!

Miki hordó mellé ülhet.

Megtréfálja a hegy leve

Mindat, aki ma egy vele

Tanuld meg!

A paradicsom-paprika, mint gyógyszer.

A császárzsemle formájú paradicsom-paprika általában kedvelt zöldség. Nyersen nagyon sokan fogyasztják hideg ételek mellé. Nagy előnye, hogy nem csúpsó, sőt annyira edes, hogy kis gyermekek is kedvelik az esk.

A paradicsom-paprika azonban nemcsak kiünő ételd, hanem gyógyszer is. Általánosan ismeretes, hogy Szent-Györgyi Albert magyar tudós vizsgálataiból leiderült, miszerint a sárguló, vagy vörös paprikában igen értékes C-vitamin tartalom van. Ez a vitamin általános hatással van a szervezetre, megerősíti, betegségekkel szemben ellenállóvá teszi, és sok betegségnek egyetlen gyógyszere. A régi időkben különösen retgett betegségek voltak a hajókora a skorbut, vagy súly betegség, ennek legbiztosabb ellenszere a paprikából készített C-vitamin.

Magyarországon a magyar nép körében régóta használják a pirosra érett paradicsom paprikát bélhajok ellen. A falusi nép gyógyító eljárásait orvosok vizsgálták meg és arra a meglepő felfedezésre jutottak, hogy idült bélhajoknál a paradicsom-paprika valóban gyógyulást eredményez. Megállapították azt is, hogy a tuberkulózis alapon fellépő bélbántalmaknál kitűnően beválik a paradicsom-paprika és néhány heti paprika gyógymód után a beteg állapotában lényeges kömnyebbég következik be.

A paradicsom-paprikát tehát meg kell becsülni és igyekezzék mindenki ellátni magát sok paradicsom-paprikával, hogy egészen a tél kezdetéig, sőt télen is adhassa az ételek mellé. A paradicsom-paprika és általában minden paprika nagyon jól eltartható pincében, száraz homokba rakva. Az eltevésnél arra kell vigyázni, hogy a paprikák ne érjenek egymáshoz, hanem legalább egy-két ujjnyi homok legyen közöttük.

A fátyolvirág gyökere, mint szappanpótló anyag.

A fátyolvirág, avagy buglyos dercefü a szegfűfélék családjába tartozik, 40–80 centiméter magasta nő. Levélei lándzsásak, hegyezették. Többiszörösen 2–3 ágú szára igen dúz bugában jellegzetes a virágokat, mert a nővény bokros, buglyos, fátyolos külsőt kap. Cszéje biberesek, virágszirmai fehérek. Terem vasúti töltések mentén, lazább homokon, főleg az Alföld homokbukáin. A donbvidéken ritkább. Kertben is ültetik. Virág júniustól szeptemberig.

A gyökereiből előállított magyar szappangyökér nem moizszappan, hanem szaponmentaralma miatt kényesebb szövetek, kelmék, szalagok, finomabb fehérmennők, gyapjú stb. tisztítására, másásra használható, a szappanhoz közelálló, hatásában és alkalmazásában vele megegyező szert ad. A gyökér kivonata vízben könnyen oldódik, vizes oldata sziszterbulova, dörzsolve, nyulkolva, edénybe moztatva, for-

gatva, mint a szappanoldat, erősen habzik. Az így zett hab egyesül a pizkos kelmék zsírsavakkal szappan habja, eltávolítja a zsíros tisztátalanságot.

Kisútot gyökérzetet a rátpadát földtől keztjük meg. Megmosni nem szabad, mert így hab részben, vagy egészen kimosódik. A megtisztító gyökerekből kivágjuk a korhadat részeket, levágjuk a gyökereket és a gyökérfejet, ezután meghámozzuk 2–3 centiméter vastag korongokra, keresztben el (nem hosszában basítva), feldaraboltjuk. Ennek mértével napon ponyván, esőmentes helyen, esetleg pényvítés után a sütőkamencében gyorsan megszárazítást akkor kész, ha az egyes darabok törekények.

Mására való felhasználása puha (eső) vízben getől fugg. Legjobb néhány liter vízben kipróbálni, ha töle a víz jól habzik. A víz és a gyökér mifüggően, általában 100 liter vízre 5–10 kiló szárazbeert számíthatunk. Ezt 30 C fokos vízbe téve, egy óráig, majd ruhán átiszáruk. Végül kelően gitve, benne a ruhaneműt minél nagyobb habképzéskés szerint kimosjuk, kiablítjuk, majd megszárazítjuk.

Cigányésszel

A megbokrosodott ló ledobja a hadnagyot. A baka így szól:

- Ez velom nem történhetett volna meg.
- Ebadta — förméd rá a hadnagy — te talán tudsz lovagolni, mint én?
- Azt nem, hanem én fel sem ültem volna.